

#SENTANTONI | CIUTATBETA

18/10/2013 – 23/04/2014. BARRI DE SANT ANTONI, BARCELONA

#SENTANTONI ÉS UN PROTOTIP QUE NEIX DE L'EDICIÓ DE **CIUTATBETA** 2013-2014, AMB QUÈ ES VOLIEN RECOLLIR I UBICAR LES EMOCIONS I ELS SENTIMENTS AL BARRI DE SANT ANTONI DE BARCELONA DURANT LA FESTA MAJOR DEL 2014. DE MANERA FÍSICA, A TRAVÉS DE DIVERSES ACTIVITATS RELLEVANTS DE LA FESTA O DE DIFERENTS PUNTS DE RECOLLIDA FIXOS. O DE MANERA VIRTUAL, A TRAVÉS D'UN FORMULARI A LA PLANA WEB DE **CIUTATBETA**, CONNECTAT A UN MAPA VIRTUAL DEL BARRI, DES D'ON ES PODIA FER EL SEGUIMENT DE L'EVOLUCIÓ DEL SEU "MAPA EMOCIONAL".

AQUEST ÉS UN DOCUMENT QUE DESCRIU ELS PASSOS FETS PER ARRIBAR FINS A **#SENTANTONI**, GRÀCIES A L'EXPERIÈNCIA DE LES PERSONES QUE VAN PARTICIPAR DURANT TOT EL PROCÉS **CIUTATBETA** 2013-2014. HI HEM AFEGIT LA METODOLOGIA EMPRADA, LA DESCRIPCIÓ I ESTRATÈGIA DEL PROTOTIP I LA INTERPRETACIÓ I CONCLUSIONS DELS RESULTATS OBTINGUTS. ÉS TRACTA D'UN DOCUMENT QUE TAMBÉ POT SERVIR COM A MANUAL PER REPRODUIR EL PROTOTIP A ALTRES BARRIS D'AQUESTA I D'ALTRES CIUTATS.

EL DOCUMENT **#SENTANTONI** HA ESTAT CREAT GRÀCIES A AQUESTA EXPERIÈNCIA I A LA INTEL·LIGÈNCIA COL·LECTIVA GENERADA. ÉS UNA OBRA AMB [LICÈNCIA CREATIVE COMMONS DE RECONeixEMENT-NOCOMERCIAL-COMPARTIRIGUAL 3.0 ESPANYA \(CC BY-NC-SA 3.0 ES\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/)

A CiutatBeta 2013-2014 van participar-hi:

Agathe Herzog, Berenger Dupont, Carolina Marcos, César Reyes, Charo Quero, Conxi Solà, Enric Gómez, Esteban Granados, Esther Rovira, Francesc X. Hernández, Gerard Corriols, Gloria Ferrer, Guillem Llorente, Imma Pinyol, Irene Vilchez, Jaime Galán, Joan Caralt, Joan Tarrida, Jordi Ripoll, Josep Jordana , Julieta Duran, Lluís Carbonell, Manuel Vázquez, Marc Benito, Maria Lindmäe, Marta Plana, Oriol Antem, Òscar Martínez, Paola Ruz, Pep Guasch, Rafael García, Rafael Martínez, Ramón Espelt, Roger Llopart, Sandra Alegría, Sara R. Cosmen i Simona Cerri.

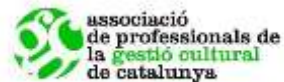
#SentAntoni ha estat possible gràcies a la participació al llarg de tot el procés d'aquestes persones:

Berenger Dupont, Carolina Marcos, César Reyes, Charo Quero, Conxi Solà, Gloria Ferrer, Joan Caralt, Joan Tarrida, Josep Jordana, Manuel Vázquez, Maria Lindmäe, Oriol Antem, Òscar Martínez, Pep Guasch, Sandra Alegría, Sara R. Cosmen i Simona Cerri.

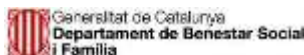
CiutatBeta és una idea del Col·legi d'Educadores i Educadors Socials de Catalunya (CEESC), amb el suport de Trànsit Projectes S.L i la col·laboració del Centre de Cultura Contemporània de Barcelona (CCCB).

Hem comptat, també, amb la col·laboració de les entitats professionals: Associació Catalana d'Empreses del Lleure, l'Educació i la Cultura (ACELEEC), Associació Catalana de Professionals de les Polítiques de Joventut (AcPpJ) i Associació de Professionals de la Gestió Cultural de Catalunya (APGCC).

A l'edició del 2013-2014, CiutatBeta va rebre el suport de la Unió Europea, el Departament de Benestar Social i Família de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Barcelona.

SUMARI

1. Antecedents
2. Objectius
3. Metodologia
 - 3.1 Prospecció en el terreny. Contacte amb entitats del barri
 - 3.2 Workshop
 - 3.3 Definició del prototip
 - 3.3.1 Sessions de treball
 - 3.3.2 Treball *on-line*
 - 3.3.3 Reunions amb el barri
4. Prototip
 - 4.1 Descripció del prototip
 - 4.2 Aplicació i desenvolupament del prototip
 - 4.2.1 Estratègia de comunicació prèvia a l'aplicació del prototip
 - 4.2.2 Aplicació del prototip de manera física
 - 4.2.3 Aplicació del prototip de manera virtual
5. Registre de dades
 - 5.1 Registre de dades
 - 5.2 Difusió i publicació de resultats
6. Interpretació de resultats i conclusions
 - 6.1 Recollida i localització
 - 6.2 Element registrat. Emocions, qüestionament de les dades
 - 6.3 Participació. Veïns i entitats
 - 6.4 Valoració econòmica. Recursos materials, treball immaterial
 - 6.5 Sobre el procés
7. Annexos
 - Heptàleg del #SentAntoni
 - Informe gràfic de la recollida d'emocions

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

1. ANTECEDENTS

Es planteja la pregunta si és possible redissenyar les ciutats per a les ciutadanes emergents.

La present acceleració de canvis (tecnològics, socials, culturals) requereix innovacions constants, genera processos de desigualtats i emergeixen noves ciutadanes: nous perfils, noves necessitats, nous conflictes.

Entenent la ciutat com una construcció simbiòtica on les ciutadanes i els ciutadans hi tenen un paper determinant i cabdal, s'explora la seva importància com a agents actius en la definició de l'espai, la funció i la identitat de les ciutats.

Aquest procés de redissenyar les ciutats comença per detectar elements clau com "l'empatia urbana" o l'emergència de processos oberts del tipus "bottom-up" (es desenvolupen des de baix cap a dalt), que incideixen en la configuració del teixit urbà. Accions urbanes locals que aborden desequilibris concrets i ofereixen solucions creatives per a la vida diària.

CiutatBeta¹ és una plataforma interdisciplinària de treball i anàlisi que focalitza l'ADN de la ciutat, des de la perspectiva de les persones. Parteix de la pregunta inicial plantejada per poder fer-se'n moltes més i jugar a trobar respostes. És un entorn d'aprenentatge innovador i integral i d'acció palpable i avaluable en el seu desenllaç.

Fins ara, hem treballat a quatre barris: la Mina i el Raval, a Barcelona, Sant Fèlix, a Girona (2012-2013) i al barri de Sant Antoni, de Barcelona (2013-2014) i ho hem fet des de diversos àmbits: xarxes, solidaritat, cultura col·lectiva, teixit urbà i sostenibilitat.

¹ <http://www.ciutatbeta.org/>

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

Fig. 1-2-3. Workshop de la Mina al CCCB, cartell de l'acció a Girona, moment de l'acció al Casal dels Infants, al Raval.

2. OBJECTIUS

1. Construir un prototip que es pugui posar a l'abast de tothom perquè es provi durant la Festa Major 2014 del barri de Sant Antoni. El prototip està en estat Beta, és a dir, en un estat embrionari de desenvolupament per trobar-ne els límits, explorar-ne l'ús, avaluar-lo i poder millorar-lo.
2. Derivar cap a propostes innovadores que puguin resoldre problemes concrets del barri de Sant Antoni i apoderar la ciutadania.
3. Desenvolupar i experimentar un procés de treball obert i participatiu, de disseny d'interacció que generi qualitat i que permeti comunicar, discutir i definir idees.
4. Construcció d'un saber conjunt en un entorn d'aprenentatge, de creació i col·laboració, on els coneixements es comparteixen, transfereixen, transformen, i les formes de treball s'aprenen experimentant.

3. METODOLOGIA

La metodologia utilitzada, *BeLearning*², es compon d'una primera fase d'obertura de camins, per divergir; un segona fase d'exploració, per investigar i pensar, i una tercera fase per concloure, avaluar i retroalimentar.

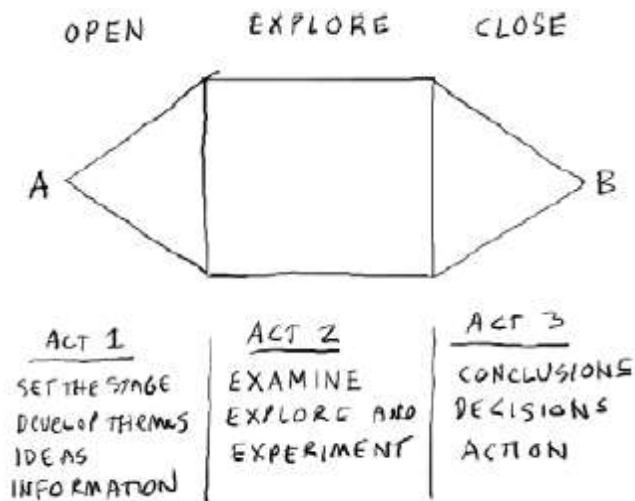

Fig. 4. Metodologia BeLearning

Dins de cada fase es desenvolupen diferents activitats amb tres capes:

- 1) Web: on es focalitza tota la tasca de documentació i treball online.
- 2) Workshop: inclou accions de visita prèvia i el workshop presencial.
- 3) Acció: on s'inclou l'acció emergent del workshop i les activitats de seguiment i avaluació.

² <http://www.belearning.info/2014/04/ciutatbeta-a-bottom-up-project/>

Durant tot el procés, les persones encarregades de fer de connectors i facilitadors, així com els experts en el territori i especialistes en l'àrea d'intervenció, exposen, dinamitzen i orienten per compondre les faccions d'una ciutat viva i canviant i per establir els criteris des dels quals es vol intervenir sobre la quotidianitat de les persones que integren la comunitat.

Dates CiutatBeta 2013

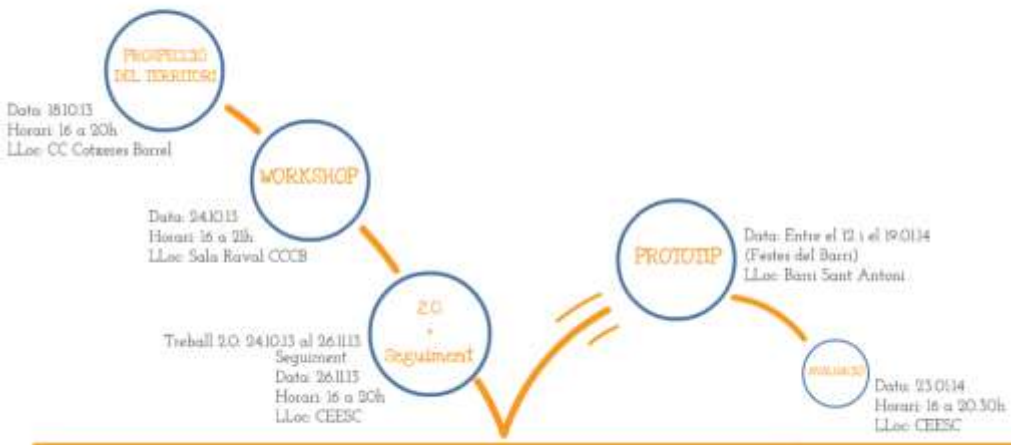

Fig. 5. Procés de treball plantejat abans d'iniciar CiutatBeta 2013-2014.

Les **entitats connectores** al barri de Sant Antoni de Barcelona han estat: Xarx@ntoni, l'Associació de Veïns del Barri de Sant Antoni, l'ONG del barri de Veí a Veí, l'AMPA Ferran Sunyer, els Gegants de Sant Antoni, la Comissió de la Festa Major, la Comissió Calàbria 66, el Centre Cívic Cotxeres Borrell i l'Escola Pia Sant Antoni, que han aprofitat els participants a la realitat social, històrica, cultural i urbana del barri de Sant Antoni.

El **facilitador** ha estat l'arquitecte César Reyes, de *dpr-barcelona*, professional que ha aproximat els participants a l'enfocament de sostenibilitat des del qual es volia treballar.

Les **persones participants** han estat els agents imprescindibles del procés creatiu que tanquen aquest triangle d'aprenentatge-coneixement als workshops. Amb diversos perfils laborals i experiències professionals, constitueixen els grups de treball, entesos com a equips multidisciplinaris que faciliten que el coneixement es generi de manera relacional i col·lectiva.

Procés de treball definitiu:

18/10/2013: prospecció del territori i contacte amb entitats del barri de Sant Antoni.

25/10/2013: workshop al CCCB: Sant Antoni i la sostenibilitat.

25/10/2013-17/01/14: definició del prototip a través de diverses reunions de treball presencials i de treball *on-line* dels participants/connectors/facilitador.

17/01/14-26/01/14: prova del prototip resultant durant la Festa Major del barri: #SentAntoni

26/01/14-06/04/14: avaluació del prototip #SentAntoni i de l'experiència CiutatBeta 2013-2014 (*on-line* i presencial), elaboració d'aquest document.

3.1 Prospecció del territori. Contacte amb entitats del barri de Sant Antoni³ (18/10/2013)

La primera sessió de CiutatBeta es dedica a descobrir una realitat social de Sant Antoni de la mà d'entitats i associacions que estableixen ponts i xarxes i són referents per a molts veïns i veïnes:

- Xarx@ntoni, entitat-xarxa comunitària del barri
- l'Associació de Veïns del Barri de Sant Antoni
- l'ONG del barri de Veí a Veí
- l'AMPA Ferran Sunyer

³ <http://www.ciutatbeta.org/?p=1348>

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.648078715212571.1073741830.191097697577344&type=3>

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

Fig. 6-7. Prospecció del territori i contacte amb entitats del barri.

Es va fer un recorregut pel barri de Sant Antoni, passant per la seu social de Xarx@ntoni, on cadascuna de les entitats va descriure la seva implicació, accions i perspectiva del barri. Després d'aquí, vam visitar i conèixer el Centre Cívic Cotxeres Borrell, l'únic equipament de "veïnatge" del barri, i vam xerrar amb els responsables. També vam comptar amb Joan Tarrida, veí implicat en la comissió Calàbria 66, on aquestes i altres entitats de Sant Antoni treballen per la futura gestió de l'antic edifici de l'ONCE, ubicat en la mateixa adreça que dona nom al grup; aquest edifici ara és propietat de l'Ajuntament i en un futur passarà a ser, en part, responsabilitat dels veïns i veïnes. També vam ubicar històricament el barri, gràcies a Alfons Barceló, economista i enamorat del barri, com a veí coneixedor i involucrat al territori. Vam finalitzar el recorregut i la tarda al bar Malasombra, com a exemple curiós d'establiment sostenible al barri⁴ (enfocament CiutatBeta 2014).

⁴ <http://www.btv.cat/btvnoticies/2012/03/11/restaurant-ca-lalfredo-durant-el-dia-i-bar-malasombra-durant-la-nit/>

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

3.2 Workshop al CCCB⁵: *Sant Antoni i la sostenibilitat* (25/10/2013)

A la segona sessió es va desenvolupar una dinàmica de prototipat, partint de la creació d'una xarxa de baixa tecnologia, de persones. L'objectiu era treballar el sentiment de formar part d'una xarxa amb una individualitat clara que suma a un grup i, d'altra banda, treballar els rols que cadascú pot exercir en un moment donat dins de cada xarxa i en connexió amb les altres xarxes.

Es van proposar 4 grups de rols: *a)* comerciants de proximitat/petits comerciants, *b)* veïns, *c)* polítics i *d)* mercat.

El treball de grup va començar des de la descripció de la xarxa P2P (d'iguals) basada en un aspecte personal de les competències i habilitats individuals. S'ampliaven les connexions en establir relacions entre diferents xarxes. Així es va establir un mapa de xarxes amb pòstits i línies que s'interconnectaven.

Per finalitzar es va realitzar l'activitat sensorial "*Dinàmica Macedònia*" sota la pregunta si es podia fer una macedònia comuna entre els diferents grups de rol. Amb la dinàmica es volia promoure la negociació reunint referències emotives amb l'observació, els records i l'experimentació. El fet de treballar la fruita amb les mans i menjar-la plegats aportava un component emocional que simbolitzava l'esforç conjunt.

Al final de la segona sessió es va encetar el disseny de prototip. Per facilitar l'inici del disseny es va proposar una idea sobre la taula (crear un banc de competències+temps al barri) per poder geminar-ne d'altres. Es va parlar de les xarxes comunes i de la tecnologia a nivell veïnal i associatiu; de la idea dels comuns i també de reforçar el projecte Calàbria 66.

⁵ <http://www.ciutatbeta.org/?p=1390>
<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.651618268191949.1073741831.191097697577344&type=3>

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

Fig. 8-9. Workshop al CCCB. Xarxa P2P i dinàmica sensorial d'afinitats.

En no poder disposar de més temps es va concloure la sessió establint tres elements importants:

1. Lloc: espai comú per i entre els veïns, com Calabria 66.
2. Quan: a la Festa Major de Sant Antoni que pugui ser replicable.
3. Acció sostenible: sumar, impulsar; no repetir, o reprogramar.

3.3 Definició del prototip (25/10/2013-17/01/14)

Contra tot pronòstic, la idea del prototip va aparèixer després del workshop al CCCB. Descartat el banc de competències+temps al barri, ja que la mateixa associació de veïns tenia una experiència similar en procés, es va proposar la idea de construir un mapa de les emocions al barri, per tal de detectar els sentiments, emocions, decepcions i tota mena d'impressions que aquest barri desprèn: en els carrers, places (espai públic), en els establiments, en els negocis (espai privat), queixes, sensacions, impressions (espai intangible). La definició del prototip va arribar gràcies als següents elements.

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

3.3.2 Treball *on-line*

El treball *on-line* va iniciar-se tot just acabat el workshop al CCCB a través d'una línia de correus electrònics que, inicialment, compartien totes les persones implicades, això vol dir més de 40 persones: participants, connectors i connectores, facilitador, col·laboradors i organitzadors. Al principi es va engegar el debat sobre com avançar en el prototip, per tal de recollir idees i possibles propostes a desenvolupar. El bon funcionament i el bon *feed-back* rebut per correu electrònic ens van animar a treballar amb eines col·laboratives per visualitzar i facilitar el treball, com ara *Mindmeister*⁶, una eina per mapejar idees i propostes. Aquesta primera part del treball *on-line* ens va ajudar a escollir una sèrie de possibles idees a treballar durant la Festa Major del barri, moment escollit per fer la prova del prototip. Però la idea escollida la volíem concretar en una sessió presencial. El treball *on-line* va derivar cap a les sessions de treball presencial i a l'inrevés.

Quan es va concretar el prototip, el treball *on-line* ens va servir per definir-lo, organitzar-lo i treballar-lo en equip. Fins i tot es van formar subgrups de treball *on-line* (entre el grup) a través del servei d'emmagatzematge virtual de *gmail-google*, el *gmail drive*⁷, tant per a l'elaboració dels materials que després es van utilitzar en la prova i l'avaluació del prototip com, per exemple, escriure a diverses mans aquest document. Per a la prova del prototip, també vam utilitzar una eina en xarxa, *Google Fusion Tables*⁸, un servei de Google per a la gestió de dades, enllaçat a *Google Maps*⁹, per visualitzar les emocions al mapa virtual del barri de Sant Antoni.

A mesura que passava el temps i el procés evolucionava cap a la concreció i execució del prototip (detalls de l'organització del prototip i acció), el grup de

⁶ <http://www.mindmeister.com/es>

⁷ http://ca.wikipedia.org/wiki/GMail_Drive

⁸ http://es.wikipedia.org/wiki/Google_Fusion_Tables

⁹ http://es.wikipedia.org/wiki/Google_Maps

treball *on-line* es va reduir per tal de alliberar de pressió a aquelles persones que ja no participaven activament del projecte i, al mateix temps, facilitar i donar més llibertat a aquelles persones que sí que ho feien. El projecte va acabar amb 15 membres actius.

3.3.1 Sessions de treball

Les tres sessions de treball posteriors al workshop del CCCB van esdevenir clau per a la definició i concreció del prototip. Els dies 6 de novembre, 10 de desembre i 10 de gener ens vam citar a la seu del Col·legi d'Educadores i Educadores Socials de Catalunya (CEESC) per dur a termes les sessions de treball de 2 i 3 hores on es van exposar els progressos realitzats *on-line* per part de l'equip, i de gestió per part de l'organització (trucades a entitats, logística necessària, reunions amb el barri...). Es va intentar deixar el major espai possible a la participació, brainstorming i intel·ligència col·lectiva de totes les persones participants. En aquestes reunions/sessions de treball presencials va ser on es van concretar el prototip a desenvolupar, les tasques i els rols de cadascú, i on va aparèixer la brillant i efectiva denominació del prototip: #SentAntoni.

Fig. 10. Sessió de treball presencial al CEESC.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

3.3.3 Reunions amb el barri

Cal destacar també les reunions que es van realitzar abans, durant i després del procés CiutatBeta 2013-2014 amb les persones i entitats de referència al barri (connectors). En aquestes reunions es va explicar en què consistia CiutatBeta, es va voler oferir l'experiència al barri, així com captar la participació de veïns i veïnes (gairebé la meitat dels participants finals viuen a Sant Antoni). I encara que en tot moment del procés les associacions i entitats estaven assabentades i informades de l'evolució del projecte (via *on-line*), l'organització i també alguns dels participants, van reunir-se en comissions del barri (Calàbria 66 o la Comissió de la Festa Major, per exemple) per explicar l'experiència que es volia dur a terme a Sant Antoni i el prototip que s'executaria durant la Festa Major. També es va participar a la reunió d'avaluació de la Festa Major, organitzada per la mateixa comissió, en què es van exposar la valoració del prototip i els resultats de #SentAntoni a través d'un Heptàleg¹⁰, a totes les entitats i membres presents i que van organitzar alguna activitat durant la Festa Major. Aquest heptàleg també apareix a la revista del barri, al número d'abril 2014.

4. PROTOTIP: #SENTANTONI (17/01/2014-26/01/2014)

4.1 Descripció del prototip

Amb #SentAntoni es pretén recollir i ubicar les emocions i els sentiments al barri de Sant Antoni de Barcelona. Ho hem fet durant la Festa Major del barri del 2014, de manera física, a diverses activitats de la Festa Major i gràcies al suport de Xarx@ntoni, l'Escola Pia Sant Antoni, el Centre Cívic Cotxeres Borrell i l'Associació de Veïns del Barri de Sant Antoni, que han estat punts de recollida de butlletes. I *on-line*, a través d'un formulari a la plana web de CiutatBeta, connectat a un mapa virtual del barri, on es podia fer el seguiment de l'evolució

¹⁰ L'Heptàleg que podeu consultar a l'annex.

del “mapa emocional” del barri. A més de recollir i ubicar les emocions, #SentAntoni també preguntava per l’origen del participant al prototip, del ciutadà o ciutadana que responia sobre la seva emoció al barri. Hi havia dues opcions, si era de Sant Antoni o no i, en cas afirmatiu, en quin carrer vivia.

4.2 Aplicació i desenvolupament del prototip

El prototip #SentAntoni, creat arran de la interacció i aportacions dels participants de l’edició CiutatBeta 2014, gira entorn a la construcció col·lectiva d’un mapa emocional del barri de Sant Antoni de Barcelona amb l’objectiu de promoure diversos elements:

- Prova i exemple de l’estat emocional del barri, què agrada i què no; les parts de Sant Antoni més conflictives, les més saludables; reconèixer les zones més significatives, més identitàries, quines actuen com a centres neuràlgics del barri (quan es pensa en Sant Antoni, quina imatge/zona del barri és té en ment?). També per saber d’on venia la major participació al prototip; saber en quins carrers vivien la majoria dels participants ens podria indicar quines veïnes i quins veïns es troben més implicats en la vida i les iniciatives sorgides al barri...
- Crear sentiment de pertinença al barri, al territori. Preguntar-se per l’emoció que li desprèn un lloc, el disgust per una situació viscuda o el sentiment produït per una proposta a Sant Antoni, desenvolupa una preocupació, una afinitat, un apropament al lloc on es viu.
- Anticipar noves mètriques emocionals que podrien ser creades i gestionades pels ciutadans per tal de conèixer els seus barris, canalitzar iniciatives, resoldre conflictes locals i negociar amb l’administració, que normalment intervé basant-se en nocions d’eficiència i productivitat.

El número de participants membres de l’organització i la seva capacitat de treball individual i grupal, va guiar el desenvolupament de #SentAntoni. Les

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

tasques es van repartir entre el disseny i la construcció dels materials (físics i virtuals), la distribució d'aquests materials al barri, l'organització en la recollida física de les emocions (durant la Festa Major i la recollida final de les bústies situades a les entitats) i la comunicació de l'acció, abans, durant, i després de la Festa Major del barri de Sant Antoni 2014. Un total de 15 persones van participar de l'experiència.

Abans de conèixer el grup i el prototip resultant, es va creure convenient que les dates de celebració de la Festa Major de Sant Antoni 2014 -del 17 al 26 de gener- eren les més idònies perquè aquest projecte gaudís de la màxima acceptació i participació dels veïns i veïnes. El grup, més endavant i tenint clar #SentAntoni com a prototip, també les va considerar encertades ja que es tracta del moment de l'any en què els veïns i veïnes surten al carrer i participen de la vida del barri en un caràcter festiu: eren les dates en què el barri és el protagonista.

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

Fig. 11. Imatge del prototip-acció #SentAntoni.

4.2.1 Estratègia de comunicació prèvia a l'aplicació del prototip

Es va dissenyar i implementar una estratègia de comunicació amb l'objectiu de donar a conèixer el prototip i que la gent comencés a apropiarse d'ell i a compartir-lo. L'estratègia anava en sintonia amb el propi prototip: intervenir en l'espai públic i l'espai d'Internet de la ciutadania.

Una setmana abans de la primera activitat durant la Festa Major, vam enganxar cartells als taulells d'anuncis del barri dels carrers i places, als comerços i espais

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

de restauració del barri, i a diferents espais socioculturals, educatius i esportius¹¹.

Al mateix temps, vam publicar a la web de CiutatBeta¹² tota la informació de les activitats de la Festa Major i, posteriorment, els resultats de les accions.

Als anuncis repartits pel barri es va imprimir la direcció amb la informació del prototip. També hi havia el hashtag de twitter *#sentantoni*, i un codi QR des del qual accedir amb telèfon mòbil a l'esdeveniment creat a Facebook.

Fig. 12-13-14. Anunci #SentAntoni repartit a tot el barri.

¹¹ Comproveu a l'annex, alguns dels cartells enganxats al barri

¹² <http://www.ciutatbeta.org/?p=1485>

4.2.2 Aplicació del prototip de manera física¹³

Per recollir les emocions de manera física, es van dissenyar i imprimir butlletes on deixar palesa l'emoció pel barri de Sant Antoni; s'havia d'escollir una emoció entre set possibles (alegria, il·lusió, plaer, empimament, decepció, confusió i sorpresa), hi havia un espai on indicar el lloc on se sentia aquella emoció, un altre per escriure el perquè o un comentari sobre aquella emoció i, per acabar, es preguntava d'on era la persona i en quin carrer vivia (sempre i quan fos del barri).

D'altra banda, es van construir unes urnes de recollida de les butlletes que es van distribuir, juntament amb les butlletes, a diversos llocs estratègics del barri (entitats-espais) i se'n va deixar una de mòbil, que ens serviria per recollir les butlletes-emocions durant algunes de les activitats més representatives de la Festa Major. Aquesta "urna mòbil" anava acompanyada d'un estand de recollida i d'un mapa físic del barri (imprès en lona) en què s'indicaven i s'ubicaven amb gomets de colors, les diverses emocions recollides, confeccionant així, i de manera directa, el mapa emocional de Sant Antoni.

- **Activitats de la Festa Major en què vam recollir els "#sentantoni":**
 - 18/01/2014. 11.30h. Jardinets de l'Alguer: Cercavila d'inici i benvinguda a la Festa Major.
 - 22/01/2014. 17.00h. Envelat: Gran Ball per a la Gent Gran de Sant Antoni.
 - 23/01/2014. 21.00h. Envelat: Sopar de Festa Major.
 - 24/01/2014. 21.30h. Envelat: Sopar Jove.
- **Activitat de recollida per part dels Gegants de Sant Antoni:**
 - 23/01/2014. 19.00h. Escola Pia Sant Antoni. Assaig de Gegants.

¹³ Comproveu a l'annex els elements físics de recollida i algunes fotos durant la recollida a la Festa Major.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

- **Activitats de recollida per part de Xarx@ntoni (entitat connectora):**
25/01/2014. 14.00h. Jardins dels Tres Tombs. XIX Trocantoni i 5è MiniTroc: Mercats d'intercanvi sense diners.
26/01/2014. 14.00h. Jardinetes de l'Alguer. Cercavila del Seguici del barri de Sant Antoni.
26/01/2014. 17.00h. Jardins dels Tres Tombs. Paella popular.
- **Punts fixos de recollida #SentAntoni:**
Seu social de Xarx@ntoni.
Escola Pia Sant Antoni.
Centre Cívic Cotxeres Borrell.
Seu social de l'Associació de Veïns del Barri de Sant Antoni.

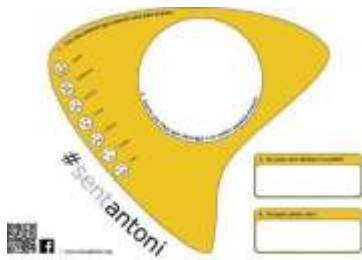

Fig. 15-16. Butlleta on omplir els #SentAntoni i mapa físic.

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

Fig. 17-18-19. Recollida d'emocions en una de les activitats de la Festa Major (cercavila), recollida en un punt fixe de recollida (Centre Cívic Cotxeres Borrell) i urnes on recollir les butlletes.

4.2.3 Aplicació del prototip de manera virtual

Just quan va començar la Festa Major de Sant Antoni, vam publicar al post *#Sentantoni* al web de CiutatBeta¹⁴ un formulari des d'on participar en el prototip de manera virtual i així poder recollir les emocions. El formulari recollia la mateixa informació que la butlleta física. Un cop fet i validat, es es mapejaven en temps real (o com a màxim dins d'un interval de 12 hores després de la

¹⁴ <http://www.ciutatbeta.org/?p=1485>

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

validació) cadascuna de les emocions, a través de les eines virtuals de Google esmentades abans: *Google Fusion Tables* i *Google Maps*. El formulari era obert i podia contestar-lo tothom, i es va mantenir obert durant la Festa Major, des de les 12.00h, del 17 de gener, fins a les 23.55h, del 26 de gener del 2014.

Fig. 20. Recollida d'emocions de manera virtual. Primera versió amb *Google Fusion Tables* i *Google Maps*.

A través d'aquest formulari virtual es van traslladar, un cop acabada la Festa Major, les dades recollides a les diferents urnes físiques repartides a les entitats-espais abans descrites, així com les dades recollides a l'estand mòbil present durant les activitats de Festa Major; totes elles acabarien donant forma al mapa emocional final.

Simultàniament, a xarxes socials com Twitter, Facebook i Instagram, diferents perfils van fer publicacions amb l'etiqueta *#sentantoni* des d'on anaven donant les seves impressions al voltant del prototip o bé participant i compartint la seva emoció pel barri.

forma d'heptàleg (les 7 conclusions dels resultats del prototip més destacades), en el número de març 2014 de la revista del barri *L'Informatiu Sant Antoni*. Aquest mateix heptàleg es va imprimir en format pòster (A3) i es va presentar, descriure i distribuir en la reunió d'avaluació de la Comissió de la Festa Major del Barri de Sant Antoni celebrada el 13 de març de 2014, en què es van reunir més de 25 persones d'entitats i/o organitzacions del barri.

6. INTERPRETACIÓ DE RESULTATS I CONCLUSIONS¹⁶

6.1 Recollida i localització

Pel que fa la recollida física, s'avalua una manca de participació per part de les entitats que acollien les urnes fixes de recollida de #sentantoni, segurament per diferents motius: manca d'informació, poc temps per explicar bé l'acció als membres de les entitats o dificultat per entendre l'acció només amb l'urna i les butlletes.

L'Escola Pia Sant Antoni en va fer difusió entre professors i alumnes, però això no es va traduir en butlletes recollides a la seva urna (14), tot i que potser les van dipositar en altres urnes o van participar-hi de manera virtual. Xarx@ntoni en va recollir només 16, tot i tenir l'urna present a diverses activitats que l'associació programava durant la Festa Major i que abans hem apuntat.

Sorprenentment, al Centre Cívic Cotxeres Borrell es va recollir 64 #sentantoni (una majoria provinents de nenes i nens de menys de 10 anys), fet que es pot entendre per l'activitat constant del centre, el flux de persones que hi passen o que el seu funcionament diari va incorporar l'acció #sentantoni com una activitat més del Centre Cívic.

¹⁶ Us recomanem seguir la interpretació i conclusions, amb l'Informe gràfic de la recollida d'emocions que hi ha a l'annex.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

Una part a millorar de la part física és el seu *display* i funcionament: a les butlletes no quedava del tot clar el procés i l'urna era un element una mica incòmode.

A la part virtual tot quedava més clar. Gràcies, i sobretot, al mapa que apareixia a sota i a través del qual es podia comprovar quines eren les emocions, els missatges, i on s'ubicaven. Tot era més clar i dinàmic. És una eina que s'explicava per si mateixa. Per la poca difusió que se'n va fer, es valora positivament haver arribat als 87 #sentantoni recollits.

Es valora de manera especial el moment de la recollida pel barri: durant la Festa Major. Això pot influir en el tipus d'emoció i resposta dels veïns i de persones alienes al barri. La representació dels resultats en un ambient festiu, canvia.

Pel que fa la localització, cal destacar les quatre parts del barri amb més #sentantoni: Av. Mistral, el Mercat de Sant Antoni i els carrers Viladomat i Calàbria. Podem interpretar que aquests són els punts neuràlgics i que aporten la identitat al barri. Quan es pregunta per emocions al barri, la gent té en ment aquestes quatre referències... Un fet, però, a destacar, és que totes les activitats de la Festa Major on vam ser presents per a la recollida eren a l'Av.Mistral, fet que pot haver influït en la ubicació dels #sentantoni.

Segurament, caldria una millor comunicació de l'acció per a properes edicions (tant a l'element de recollida física com virtual), i una millor difusió: caldria haver reforçat l'estratègia de comunicació prèvia i fer-la extensible no només a entitats de tipus veïnal, sinó a d'altres de tipus comercial; hagués calgut, potser també, afegir algun acte de presentació de l'acció i de cloenda d'avaluació de resultats.

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

6.2 Element registrat. Emocions, qüestionament de les dades

La majoria de les emocions recollides poden semblar positives o poden desprendre més positivitat que negativitat. Algunes emocions, però, no quedaven clares, com les de confusió o sorpresa. Cal donar una importància cabdal a les emocions negatives, ja que semblen les més sinceres.

La Festa Major, la manera com es recollien les emocions, com es comunicava a les persones participants a l'acció, les diverses edats... són exemples, i segur que en trobaríem d'altres, que han influït en la resposta, en l'emoció expressada per veïns, veïnes i persones foranes. Per definició¹⁷, l'emoció és una *reacció afectiva, en general intensa, provocada per un factor extern o pel pensament, que es manifesta per una commoció orgànica més o menys visible*; així, doncs, segurament, la denominació "emoció" desprèn més positivitat que negativitat. Per tant, pensar en una emoció pot arribar a ser complex. No es tracta d'una opinió, més aviat d'una mena de vivència, d'una experiència entorn a un racó del barri (urbà, públic, privat)... i que en algunes ocasions segurament no quedava definida per cap de les set emocions proposades.

Es valoren les emocions negatives (empipament-decepció) amb missatge, es creuen més sinceres, ja que expressen un malestar, un problema real dels veïns i veïnes, que l'han canalitzat a través de #SentAntoni.

Més enllà de les emocions recollides, #SentAntoni introdueix l'esperit crític al barri durant la seva Festa Major: promou pensar-hi, preocupar-s'hi, opinar, queixar-se, actuar sobre el teu barri, el lloc i l'espai on es vius i es comparteix amb altres persones.

Com a recomanacions per a una propera edició de #SentAntoni, es proposa reduir el número d'emocions a escollir (de 7, a 5 o a 3) i informar detingudament

¹⁷ Segons el Diccionari on-line de l'Institut d'Estudis Catalans:
<http://dlc.iec.cat/results.asp?txtEntrada=emoci%F3&operEntrada=0>

www.ciutatbeta.org
#sentantoni

de quines són, per tal que hi pugui haver una opinió generalitzada sense altres interpretacions, per tal que no hi hagi lloc al dubte. També es creu que seria millor acotar els espais a valorar (espais públics-espais privats del barri) i que no estigui obert al barri en general, sinó que es creu més adient acotar la ubicació per cercar l'emoció que produeix un element en concret. Per últim, caldria descriure millor el procés de l'acció i la pauta a seguir per tal de localitzar les emocions o relacionar-les en espais-llocs del barri. Sobretot en la butlleta física, on es prestava a la confusió i calia, sovint, l'acompanyament d'algú de l'equip de CiutatBeta. Són propostes que s'encaminen per millorar, afinar, i fer viable un mapa emocional permanent: racó psicològic per als veïns i baròmetre del barri.

6.3 Participació. Veïns i entitats

Com fèiem esment a principi del punt 6.1, la participació de les entitats a l'hora de recollir les butlletes va ser fluixa per diversos motius. Les entitats connectores i col·laboradores amb el CiutatBeta 2013-2014 van participar als inicis del procés però no quan es va gestar el prototip #SentAntoni. Van obrir la porta a l'experiència CiutatBeta, però la seva participació va anar de més a menys. De totes maneres, ens mostrem satisfets per la seva col·laboració sempre que ha fet falta i, gràcies a elles, ens hem sentit més a prop del barri i de la Festa Major. Encara que potser hem trobat a faltar els seus recursos a l'últim tram del #SentAntoni, el prototip no ha quedat com un element aliè a la comunitat, i hi ha hagut bona disposició i resposta dels veïns i veïnes.

Els carrers amb més veïns participants van ser, per aquest ordre: Viladomat, Avinguda Mistral, Calàbria i Tamarit. Vam contrastar aquest fet amb veïns participants al prototip i amb membres d'entitats connectores, i vam constatar que aquests tres carrers i l'avinguda (que entre elles dibuixen una illa desigual al centre del barri) són el "centre natural" del barri.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

Com interpretem doncs aquestes dades? Són aquests els veïns més participatius i actius del barri? O, potser, els que assisteixen més a la Festa Major? Entre el grup tenim dubtes de la interpretació, són poques dades també, tenint en compte que es van recollir 325 emocions de gent d'un barri que supera els 40.000 habitants (i 142 de fóra del barri). De totes maneres, creiem que ens manca alguna cosa sobre el sentiment de pertinença o de preocupació vers el barri. Potser són veïns més informats sobre la vida i l'activitat del seu barri (o se'n preocupen més o els agrada més i, per tant, estan més receptius a aquesta mena d'informacions). Qui participa més de la Festa Major, qui participa més de la vida de barri? Qui està al darrere de l'organització?

En l'avaluació, i projectant en una propera edició, es proposava afegir més preguntes entorn la persona que omple la butlleta o el formulari, com ara la seva edat, els anys que fa que viu al barri, etc. per tal de conèixer millor els veïns i veïnes poder valorar millor el projecte.

6.4 Valoració econòmica. Recursos materials, treball immaterial

Per part de l'organització, s'ha necessitat, com és lògic, una àmplia dedicació per explicar l'experiència CiutatBeta a les entitats connectores amb el barri, per tal d'habilitar, coordinar i adequar de la millor manera possible el prototip sorgit del procés al barri diana, Sant Antoni. Dedicació i "negociacions" que s'han esdevingut i repetit des dels inicis del plantejament de CiutatBeta (juny 2013), fins al tancament i valoració de l'experiència #SentAntoni a l'última Comissió de la Festa Major 2014 (març 2014).

En el procés de CiutatBeta 2013-2014 i fins a arribar a la definició, execució i avaluació de #SentAntoni (octubre 2013-abril 2014), hi ha hagut una participació constant de 17 persones (entre participants, connectors, facilitador i organització). Es valora positivament haver arribat a aquesta xifra. Tenint en compte que inicialment érem 34 persones, s'ha aconseguit que un 50% dels

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

participants i col·laboradors inicials romanguessin actius durant tot el procés, que ha durat gairebé cinc mesos (octubre 2013-març 2014). Aquesta és la part més important de totes i a la qual es dediquen la majoria de recursos: humans, d'intel·ligència col·lectiva.

La valoració econòmica d'aquest esforç personal pot arribar a ser significativa: la despesa pel que fa a la part material és relativament minsa, uns 250€ repartits entre la lona del mapa físic del barri, els gomets, les fotocòpies per a les butlletes i els cartells #SentAntoni. Les bústies es van construir amb caixes de cartró reciclades.

6.5 Sobre el procés

Es pot afirmar clarament per part de l'organització, que amb dues edicions de CiutatBeta realitzades, aquesta ha estat la més completa i la que ha definit un procés a seguir per a les properes. CiutatBeta seguirà en redefinició constant de la seva filosofia, plantejaments i metodologies, però, i gràcies a l'experiència amb Sant Antoni i #SentAntoni, s'ha dissenyat una base, una manera de fer que ens serveix per plantejar propostes, estudiar problemàtiques i provar respostes, a territoris o espais urbans de la ciutat. Ens marca un procés, de no menys de 5 mesos, per tal de fer possibles les particularitats del projecte: entorn d'aprenentatge innovador i integral per als participants, construcció d'una acció palpable, avaluable i replicable, i que aquesta es reconegui al barri i serveixi als seus veïns i veïnes.

El procés CiutatBeta 2014 es valora positivament per part de tots els seus participants. De les parts del procés es destaca la sessió de reconeixement del territori urbà (Sant Antoni, les seves entitats, història, equipaments...), el workshop al CCCB en què es va constituir l'equip, imprescindible per al desenvolupament posterior del prototip. I, finalment, #SentAntoni, el mapa emocional, prototip replicable a altres espais, barris o entorns urbans.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

Indiscutible també és la sinergia que ha generat el procés entre els participants constants i finals. Com també la d'aquests amb el barri de Sant Antoni. L'equip interdisciplinari i impulsor de #SentAntoni (dividit entre l'arquitectura, l'urbanisme i les ciències socials, majoritàriament), també ha esdevingut un ideal, que ha sabut compaginar les característiques de cadascú amb els rols assumits durant el projecte.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

7. ANNEXOS

- Heptàleg de SentAntoni
- Informe gràfic de la recollida d'emocions

L'Heptàleg o el retorn del #sentantoni

La plataforma CiutatBeta ha endegat en el període 2013/14 un prototip d'acció ciutadana anomenat **#sentantoni** i executat durant la passada festa major del barri.

La metodologia de treball ha estat amb característiques d'innovació social, en primer lloc per convocar a professionals de diferents formacions i experiències professionals per dur a terme un projecte comú, utilitzant la relació horitzontal a l'hora de recollir i endegar propostes, que permetés desenvolupar la creativitat col·lectiva, i l'aprenentatge cooperatiu dels uns pels altres, amb un important paper de les tècniques d'informació i comunicació.

#sentantoni ens a permès conèixer les emocions de les veïnes i els veïns pel seu barri, però també les sensacions i sentiments que aquestes generen. A l'hora de retornar-vos-les, hem agrupat les més potents per tal que sigui més fàcil la seva lectura:

Sant Antoni és un barri cèntric, ben comunicat, és com un petit poble, fins i tot, no sembla Barcelona.

És un barri ple d'activitats, que barreja tradició i modernitat, amb uns comerços que reflecteixen una manera de ser, unes terrasses que conviden a seure-hi, un petit tresor en ple centre de la ciutat.

"Els seus veïns són bona gent, solidaris, compromesos amb el barri, on hi ha una bona convivència multicultural".

És freqüent trobar veïns recolzant veïns, participant en diferents tipus d'entitats i associacions, amb bona convivència i bon ambient entre tots i totes, que fa possible que aquest barri velli estigui de moda entre joves i estrangers.

El Mercat de Sant Antoni és el seu monument emblemàtic i al mateix temps el seu referent cultural i social.

El mercat de Sant Antoni s'ha convertit en el símbol del barri, no solament pel que representa, com un dels mercats antics de queviures de la ciutat, sinó pel complement cultural que ha suposat el seu "mercat" dels diumenges al matí, aquests porxos plens cromos, còmics i llibres vells, on fins i tot algú hi ha pogut veure en Manuel de Pedrolo, i que el seu encari feia que alguns infants manifestessin el seu desig de viure en aquell barri tan especial.

La Festa major és un nexa d'unió entre veïnes, veïns i entitats, l'envelat n'és un bon exemple.

Un envelat que forma part de l'imaginari col·lectiu, on hi retornen aquells veïns que per diferents raons han hagut de marxar del barri, on hi retroben el calli i l'alegria de la gent que hi tenien associat. Una Festa Major que és viscuda i sentida per tothom.

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

Calàbria 66 és una esperança de futur col·lectiu.

Més de 60 associacions estan definint el nou ús de l'edifici de Calàbria, 66. Un centre social que serà gestionat pels veïns del barri. És una experiència que li lusiona.

Però també hi ha aspectes que no agraden: la quantitat de gossos que "defequen" a l'Avinguda Mistral, el fet que no hi hagi un institut públic de secundària i el tancament del cinema Urgell.

El barri també sap queixar-se, pensa que es viu d'esquena al Paral·lel, que les obres del Mercat de Sant Antoni es retarden massa, que sovint costa trobar aparcament al carrer, que fan falta més places de residència de gent gran, que en el nou mercat no s'hi compra bé, que en ocasions hi ha massa soroll, però sobretot, sobretot, molesta molt que l'Avinguda Mistral estigui plena de "cagades" de gos, sap molt greu que s'hagi tancat el Cine Urgell i troben a faltar un institut públic de secundària.

#sentantoni anticipa noves mètriques, tècniques i metodologies que podrien ser creades i gestionades pels ciutadans per conèixer els seus barris, canaïtzar iniciatives, resoldre conflictes locals i negociar amb l'administració (que normalment intervé amb arguments d'eficiència i productivitat).

#sentantoni ha estat possible gràcies a les persones que hi han participat i els 467 missatges emocionals recollits durant la festa major del barri de Sant Antoni del 2014.

Les i els membres de l'organització volem donar un agraïment especial a les entitats del barri que hi han col·laborat:

Xarx@ntoni
AA.VV del barri de Sant Antoni
ONG del barri de Vei a Vei
AMPA Ferran Sunyer
Gegants de Sant Antoni

Escola Pia Sant Antoni
Centre Cívic Cobxeres Borrell
Comissió Calàbria 66
Comissió Festa Major del barri de Sant Antoni
Alfons Barceló

Una idea de:

Amb el suport tècnic de:

Amb la col·laboració de:

Amb el suport de:

Més informació a www.ciutatbeta.org

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

#sentantoni compartits **467**

(15 #sentantoni desestimats per ser aliens al barri)

participants que viuen al barri **70%**

participants que viuen fora del barri **30%**

293 (62 %)

#sentantoni recollits a la
FESTA MAJOR

87 (19 %)

#sentantoni recollits a la
ENTITATS DEL BARRI

samborçó; Colònia Borriç; Barrio Pa; AVV

87 (19 %)

#sentantoni recollits per
FORMULARI DIGITAL

enllaç al mapa emocional #SentiAntoni **RECOLLIDA**

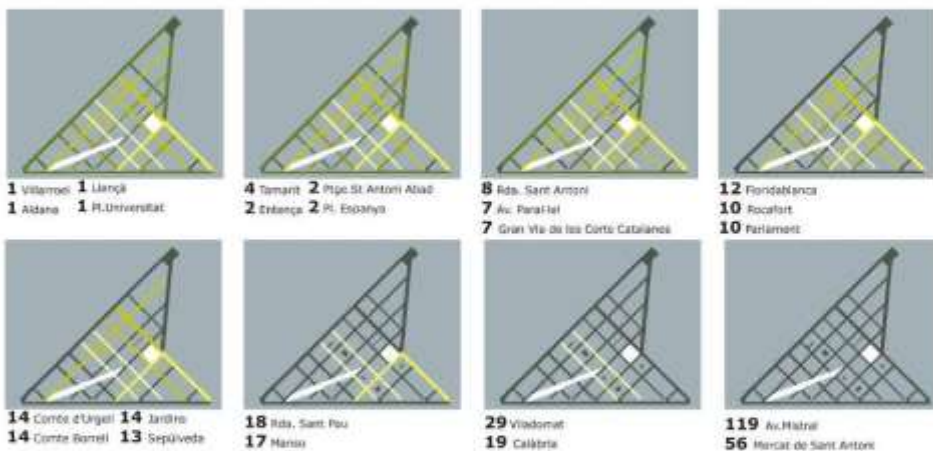
www.ciutatbeta.org

#sentantoni

www.ciutatbeta.org

localització #sentantoni

quantitat d'emocions que es localitzen a cada carrer:

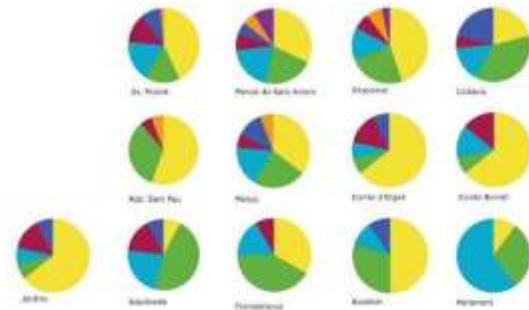
enllaç al mapa emocional #SentAntoni LOCALITZACIÓ

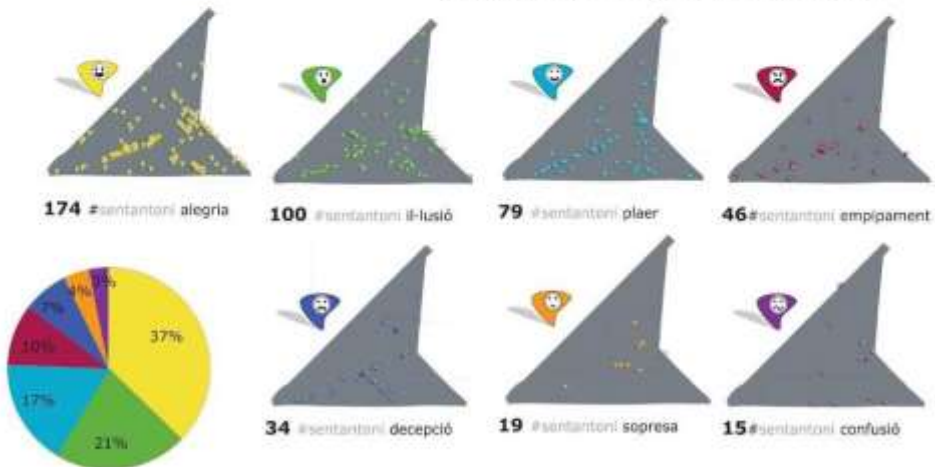
www.ciutatbeta.org
#sentantoni

www.ciutatbeta.org
emocions #sentantoni

barreja o percentatge d'emocions
als carrers amb més #SentAntoni

quantitat i distribució de cada emoció

enllaç al mapa #SentAntoni **EMOCIONS**

www.ciutatbeta.org

#sentantoni

participants #sentantoni

www.ciutatbeta.org

Distribució dels **325** #SentAntoni de la participació de gent que viu al barri

Distribució dels **142** #SentAntoni de la participació de gent que viu fora del barri

Distribució dels **49** #SentAntoni dels participants que viuen a Viladomat

Distribució dels **39** #SentAntoni dels participants que viuen a Av. Mistral

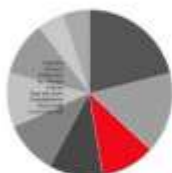
Distribució dels **28** #SentAntoni dels participants que viuen a Calàbria

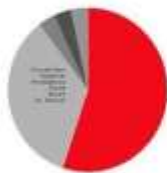
Distribució dels **27** #SentAntoni dels participants que viuen a Tamarit

Els 4 carreres del barri on viu la gent que més ha participat

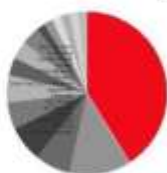
Procedència (del barri o de la ciutat) de la participació dels 4 carreres/localitzacions amb més #SentAntoni:

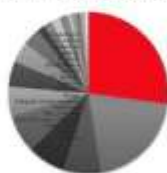
on viu la gent que ha compartit #SentAntoni de Calàbria

on viu la gent que ha compartit #SentAntoni de Viladomat

on viu la gent que ha compartit #SentAntoni de Mercat de Sant Antoni

on viu la gent que ha compartit #SentAntoni de l'Av. Mistral

% de SentAntonis de fora del barri

enllaç al mapa #SentAntoni **PARTICIPACIÓ**

